

Anvisning för ansökan om och sakkunnigbedömning av anställning som professor

Anvisningarna för ansökan om och sakkunnigbedömning av anställning som professor vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten vänder sig till både sökande och sakkunniga.

Anvisningen innehåller:

- Behörighetskrav för anställning som professor
- Kriterier för bedömning av vetenskaplig och pedagogisk skicklighet
- Utformning av ansökan
- Sakkunnigas uppdrag
- Bedömning av befordran till professor

Anställning som professor – behörighet

Professor är den främsta läranställningen. Vid anställning ska avseende fästas endast vid saklig grund, såsom förtjänst och skicklighet (12 kap. 5 § regeringsformen). Skickligheten ska sättas främst, om det inte finns särskilda skäl för något annat (4 § lag om offentlig anställning).

Behörig att anställas som professor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten är, enligt 4 kap. 3 § högskoleförordningen, den som har visat såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet. I *Anställningsordning för lärare vid Umeå universitet* (dnr FS 1.1-57-18) regleras behörighetskriterier och bedömningsgrunder vid rekrytering och befordran samt sakkunnigförfarande.

Kriterier för bedömning

Som bedömningsgrunder vid anställning av en professor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla, det vill säga vetenskaplig och pedagogisk skicklighet. Andra bedömningsgrunder att beakta, som exempelvis skicklighet att leda och administrera, kan framgå av anställningsprofil och annons, och ska då redovisas av den sökande i ansökan.

En allmän bedömningsgrund för samtliga lärarkategorier vid Umeå universitet är såväl god samarbetsförmåga som den kompetens och lämplighet som behövs för att fullgöra arbetsuppgifterna väl.

Kriterier för bedömning av vetenskaplig skicklighet

Bredd och djup i forskningen

De utmärkande dragen för en professor vid Samhällsvetenskaplig fakultet är att han eller hon har visat skicklighet i att planera, initiera, leda och utveckla forskning. Den vetenskapliga skickligheten ska ha visats genom egen forskning med hög grad av problemformuleringsförmåga, teori- och metodmedvetenhet samt analysförmåga. Forskningsinsatserna ska också ha ämnesmässig bredd så att den sökande kan representera det forskningsämne som professuren avser. Bredare, djupare och mer aktuell produktion ger företräde.

UMEÅ UNIVERSITET

Originalitet i forskningen

Den huvudsakliga forskningsinsatsen ska vidare vara av originalkaraktär, det vill säga att forskningsproblem, metoder och resultat är nya i förhållande till andras insatser. Det räcker inte med att i sin forskning ha sammanfattat andras forskning eller att ha replikerat forskningsresultat med nya data. I de fall den sökande inte är ensam författare, ska ansvarsfördelningen för verket anges.

Produktivitet

Den sökande har en omfattande vetenskaplig publicering av god kvalitet; vanligtvis motsvarande minst dubbel docentkompetens publicerat i artikel- eller bokform i välrenommerade vetenskapliga tidskrifter eller på välrenommerade förlag, med så kallat peer-review förfarande.

Bidrag till det internationella vetenskapssamhället

En professor vid samhällsvetenskapliga fakulteten har nått en hög grad av inte endast nationellt utan också internationellt erkännande. Erkännande styrks framför allt via internationell publicering, med utomnordisk räckvidd och peer-review förfarande, samt blivit citerad av andra forskare. Bidraget till det internationella vetenskapssamhället kan också visas genom forskningssamarbeten i exempelvis professionella nätverk av olika slag, såsom samarbeten med forskare vid andra universitet och högskolor, eller medverkan i internationella forskningsorganisationer.

Uppdrag inom vetenskapssamhället

Den sökande har innehaft upprepade uppdrag i form av olika granskningsuppdrag, opponentskap och uppdrag som betygnämndsledamot. En professor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten ska kunna visa på ledarskap i forskningsprojekt och framgångsrik handledning.

Förmåga att i konkurrens erhålla externa forskningsmedel

De utmärkande dragen för en professor vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten är att han eller hon som huvudsökande har erhållit forskningsmedel i nationell eller internationell konkurrens.

Samverkan med omgivande samhälle

De utmärkande dragen för en professor vid den Samhällsvetenskapliga fakulteten är att han eller hon kan nyttiggöra sin forskning genom samarbeten och andra insatser som sträcker sig utanför universitet och högskolor. Kommunikation och spridning av forskning visar på nyttiggörande av den egna verksamheten. Det kan exempelvis ske genom direkta samarbeten med näringsliv och samhällsorganisationer, genom att den sökande anlitas som expert i olika sammanhang, författat populärvetenskapliga alster eller deltagit i samhällsdebatten i övrigt.

Kriterier för bedömning av pedagogisk skicklighet

Den pedagogiska skickligheten vid anställning som professor visas genom dokumenterad erfarenhet av undervisning på vetenskaplig eller konstnärlig grund inom högskolan. Kompetensen kan kompletteras genom högskolepedagogisk utbildning.

Förmåga att planera, genomföra och utvärdera undervisning samt förmåga att handleda och examinera studenter på samtliga utbildningsnivåer

Undervisning ska vila på vetenskaplig grund. Det gäller i lika hög grad utformningen av stödet till studenterna som det ämnesmässiga innehållet i utbildningen. En professor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten tar stort ansvar för undervisning på alla nivåer. För anställning krävs mycket hög grad av pedagogisk skicklighet visad genom erfarenhet av utbildning på grund-, avancerad och forskarnivå av god kvalitet, samt särskild förmåga att handleda doktorander till doktorsexamen. Det

UMEÅ UNIVERSITET

sistnämnda innebär att handledarerfarenhet ska kunna påvisas genom i första hand huvudhandledarskap av minst en doktorand fram till disputation.

Den sökanden ska visa på förmåga att planera, genomföra och utvärdera undervisning genom att exempelvis redogöra för:

- Erfarenheter av undervisningsverksamhet (omfattning och nivåer)
- Erfarenheter av forskarhandledning

Förmåga att variera undervisningsmetoder och examinationsformer i relation till förväntade studieresultat och ämnets karaktär

En professor vid Samhällsvetenskaplig fakultet ska ha breda och aktuella ämneskunskaper, samt goda kunskaper om studenters förutsättningar för lärande. En professor ska också vara välorienterad om olika undervisnings- och examinationsmetoder, deras förutsättningar och konsekvenser. Den sökanden ska visa på förmåga att variera undervisnings- och examinationsformer genom att exempelvis redogöra för:

- Erfarenheter av olika undervisningsmetoder
- Erfarenheter av olika examinationsformer
- Erfarenheter av arbete med konstruktiva länknings mellan förväntade studieresultat, undervisningsmetoder och examination

Erfarenheter av samverkan med omgivande samhälle i planering och genomförande av utbildning

För anställning som professor vid Samhällsvetenskaplig fakultet ska den sökande ha förmåga att samverka med både interna och externa parter för att stödja utbildningens utveckling och studenternas lärande, samt studenternas övergång till arbetslivet. Den sökanden ska visa på förmåga att samverka genom att redogöra för:

- Omvärldskontakter av för området relevant art
- Samverkanserfarenheter inom utbildning
- Medverkan i folkbildning och populärvetenskapliga sammanhang

Medverkan i utveckling av lärandemiljöer, undervisningsmaterial och läromedel

En professor vid samhällsvetenskaplig fakultet har förmåga att kontinuerligt utveckla undervisningspraktiken. Denna förmåga kan exempelvis beskrivas genom en redogörelse för:

- Erfarenheter av kursutveckling och pedagogiskt utvecklingsarbete
- Framtagande av undervisningsmaterial eller egen forskning om utbildning
- Erfarenheter av pedagogiskt ledarskap

Ett reflekterande förhållningssätt till studenters lärande och den egna lärarrollen

Den sökande ska visa förmåga att inta ett reflekterande förhållningssätt gentemot den egna undervisningsverksamheten. Detta visar sig genom att den sökande:

- Är medveten om sina pedagogiska utgångspunkter och ställningstaganden
- Problematiserar kursinnehåll och undervisningsformer i diskussioner med kollegor och studenter

UMEÅ UNIVERSITET

- Deltar i diskussioner eller debatter om undervisning och utbildning i pedagogiska eller andra tidskrifter
- Informerar om pedagogiska erfarenheter på konferenser eller liknande

Utformning av ansökan

Vid Umeå universitet söks utlysta anställningar via ett elektroniskt ansökningssystem (Varbi) som nås via annonsen på Umeå universitets sida för "Jobba hos oss". Sökande följer anvisningarna i det elektroniska rekryteringssystemet, i vilket de efterfrågade dokumenten laddas upp.

Samtliga handlingar ska vara inkomna vid ansökningstidens utgång. Det elektroniska ansökningssystemet stängs vid midnatt vid datumet för sista ansökningdag.

En ansökan till anställning som professor ska innehålla

- Personligt brev inklusive kontaktuppgifter
- Meritförteckning/CV
- Publikationslista
- Redogörelse för vetenskaplig eller konstnärlig verksamhet (se kriterier för bedömning av vetenskaplig skicklighet)
- Redogörelse för pedagogisk verksamhet (se kriterier för bedömning av pedagogisk skicklighet)
- Redogörelse för utveckling och ledning av verksamhet och personal (se annons eller anställningsprofil)
- Avsikts- eller programförklaring avseende vetenskaplig eller konstnärlig verksamhet (se annons eller anställningsprofil)
- Vidimerade kopior av relevanta examensbevis och eventuella intyg
- Åberopade vetenskapliga publikationer (maximalt tio) samt förteckning över dessa
- Referenser inklusive kontaktuppgifter

Beroende på anställningen kan kravet på innehåll i ansökan ändras. Detta framgår i annons och i rekryteringssystemet där det anges vilka dokument som ska ges in av sökande.

Sökande får åberopa endast sådana vetenskapliga skrifter som publicerats eller accepteras för publicering senast vid ansökningstidens utgång.

Sakkunnigas uppdrag

Vid anställning av en professor ska sakkunnigbedömning av de sökandes skicklighet hämtas in från minst två externa sakkunniga. Sakkunnigas bedömning baseras på de dokument sökande åberopar, utifrån annons, anställningsprofil samt eventuella intervjuer och provföreläsningar.

De sakkunnigas uppdrag består i att granska och bedöma skicklighet avseende vetenskaplig, pedagogisk och övrig skicklighet hos behöriga sökanden. Prövningen av den vetenskapliga och pedagogiska skicklighet ska ägnas samma omsorg. Kriterier för vetenskaplig och pedagogisk skicklighet beskrivs ovan. Övriga bedömningsgrunder framgår av annons och anställningsprofil, och detsamma gäller avvägning dem emellan.

De sakkunnigas utlåtanden ger värdefull vägledning i beslutsprocessen, sakkunniga har dock inte beslutsansvar. Utifrån sakkunniggranskningen ska de sakkunniga redovisa en bedömning av dem

UMEÅ UNIVERSITET

som i första hand bör komma i fråga för anställning i form av en så kallad "toppgrupp", vilken normalt består av 3-4 kandidater. Dessa kallas därefter till intervju och eventuell provföreläsning, där ledamöter i anställningskommittén och institutionsrepresentanter deltar. Sakkunniga har närvaro- och yttranderätt vid anställningsintervjuer och provföreläsningar, på plats, via telefon eller via länk. Därefter utformar sakkunniga ett slutgiltigt yttrande, som innehåller en rangordning av kandidater i toppgruppen.

Sakkunniga utformar således två självständigt genomförda utlåtanden.

Det första utlåtandet syftar till att föreslå en toppgrupp av kandidater för intervju och provföreläsning. Utlåtandet ska innehålla

- dels en beskrivning av var och en av de sökande och deras meriter för att avgöra vilka som är behöriga för anställningen,
- dels en mer detaljerad bedömning av de sökande som får anses utgöra toppgrupp. Dessa personer ska inte rangordnas, utan beskrivas som just tillhörandes en toppgrupp med en motivering till hur toppgruppen skiljer sig från övriga sökanden.

Det andra utlåtandet skrivs efter genomförda intervjuer, där sakkunniga gör en rangordning av dem i toppgruppen. I utlåtandet återfinns en tydlig motivering av placeringen av de sökande i den gjorda rangordningen.

Ansökan om bedömning för befordran till professor

I anställningsordningen anges också regler för befordran från universitetslektor till professor. En universitetslektor som är anställd tills vidare kan ges möjlighet att, mot bakgrund av verksamhetens behov och förutsättningar, provas för befordran till professor.

Vid befordran till professor ska den sökande provas på samma sätt som vid anställning av professor, samt genomgått handledarutbildning eller motsvarande, utöver ovan redovisade krav på behörighet och bedömningskriterier. Därtill kan även ytterligare bedömningskriterier tillkomma.

Ansökan om att bli prövad för befordran till professor ställs till dekan och skickas till registrator.